Izobraževalni center za trajnostni ribolov in biotsko raznovrstnost Skadarskega jezera *Idejna zasnova revitalizacije tovarne »Ribarstvo« v Rijeki Crnojevića*

Magistrsko delo / Univerza v Ljubljani / Fakulteta za arhitekturo / Ljubljana 2026
Avtor: Miljana Popara
Mentor: prof. mag. Tadej Glažar, univ. dipl. inž. arh.
Somentor: doc. Vid de Gleria, univ. dipl. inž. arh.

Magistrska naloga obravnava problematiko depopulacije in prostorske degradacije naselij ob Skadarskem jezeru ter vprašanje ohranjanja biotske raznovrstnosti in kulturne dediščine na tem območju.

Tradicionalna jezerska naselja se spoprijemajo z izseljevanjem prebivalstva, opuščanjem lokalnih dejavnosti in infrastrukturno izoliranostjo, k čemur dodatno prispeva turistifikacija brez dolgoročne razvojne strategije, ki obremenjuje občutljiv ekosistem jezera in postopoma izpodriva lokalno identiteto. Naloga izhaja iz vprašanja, kako lahko arhitekturna intervencija prispeva k ponovni aktivaciji takšnega območja ter vzpostavi trajnostni razvojni model, ki temelji na lokalnih potencialih in odgovornem odnosu do naravnega okolja. Metodologija temelji na večplastni prostorsko-zgodovinski analizi Skadarskega jezera in njegovih naselij ter podrobni analizi Rijeke Crnojevića kot študije primera s poudarkom na odnosu med krajino, vodnim sistemom, obstoječimi objekti in javnim prostorom.

Na podlagi teh ugotovitev naloga predlaga arhitekturno-urbanistično rešitev, ki s prenovo nekdanje tovarne za predelavo rib »Ribarstvo« in revitalizacijo dvorca Ljeskovac vzpostavlja nov model razvoja, ki povezuje lokalno proizvodnjo, izobraževanje o trajnostnih ribolovnih metodah in raziskovanje ekosistema. Projekt skuša prispevati k izboljšanju pogojev za lokalno skupnost ter krepitvi zavesti o pomenu varovanja naravne in kulturne dediščine Skadarskega jezera.

DEMOGRAFSKE SPREMEMBE

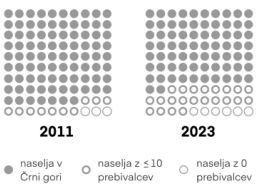

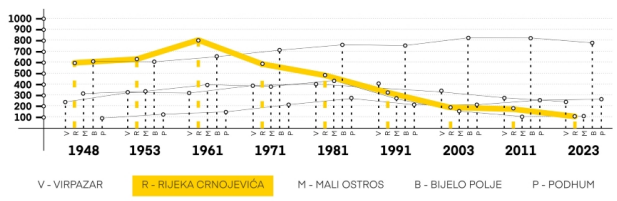

VAROVANA OBMOČJA IN RAZISKOVANJE

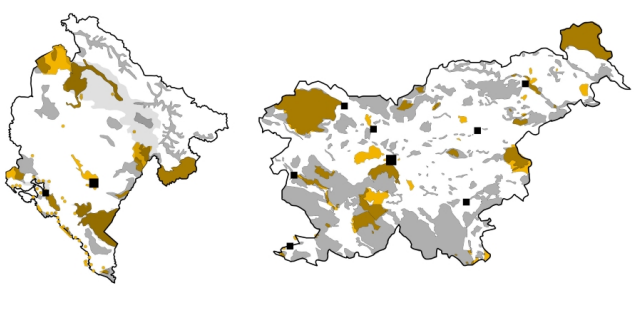

PROSTORSKA STRATEGIJA

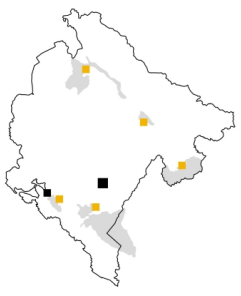

državna raven

vzpostavitev prostorsko povezane mreže raziskovalnih in izobraževalnih programov, ki delujejo neposredno v naravnih območjih in lokalnih skupnostih

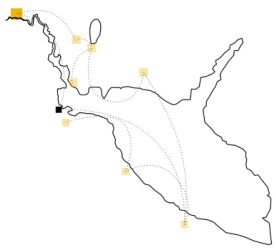

raven Skadarskega jezera

spodbujanje enakomerne programske aktivacije jezerskih naselij povezuje izobraževanje in lokalno proizvodnjo z vsakdanjo rabo prostora

raven Rijeke Crnojevića

revitalizacija degradiranega industrijskega kompleksa »Ribarstvo« lahko združuje vse tri ravni – lokalno proizvodnjo, izobraževanje in raziskovanje

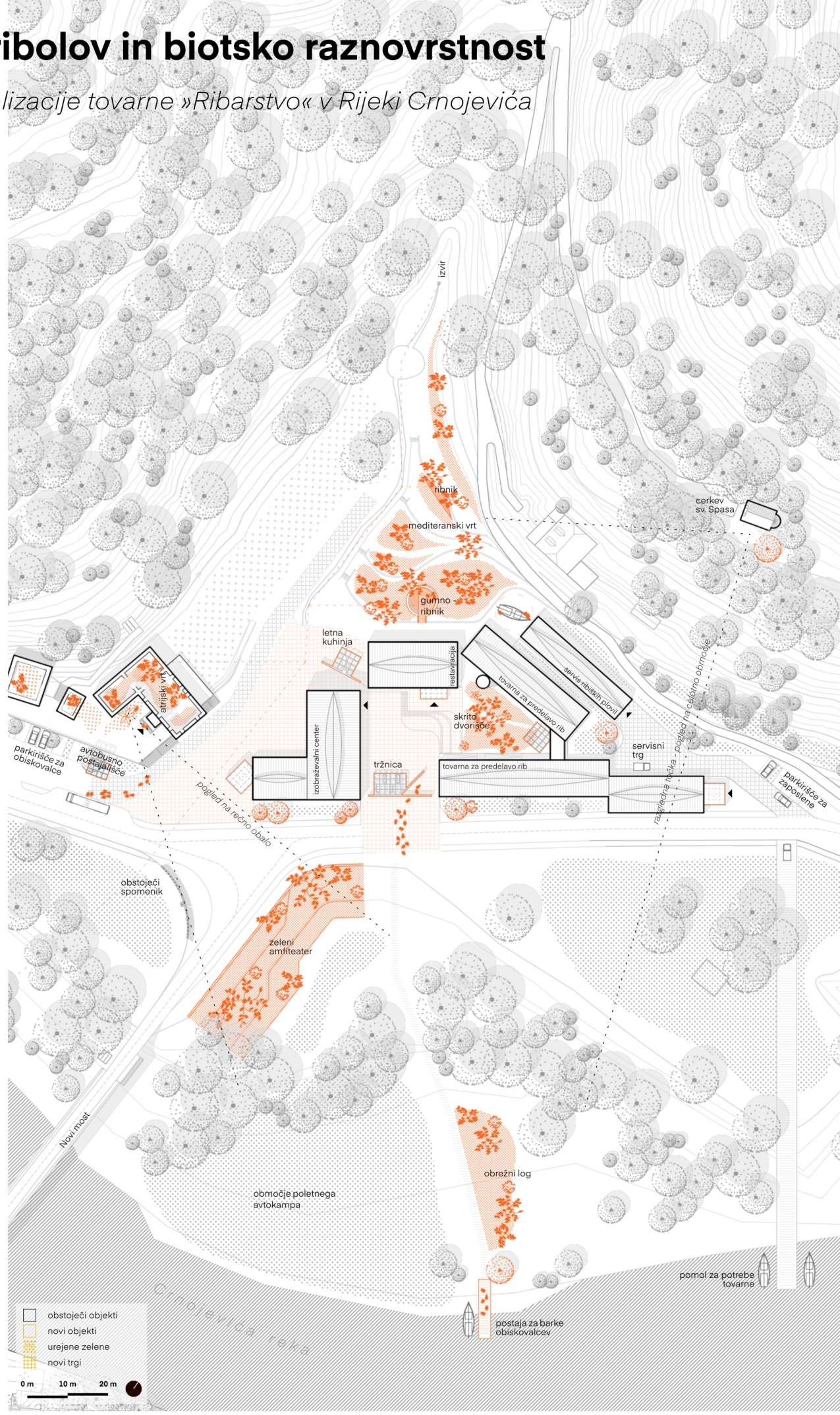

Urbanistična izhodišča

Izhodišče - Obstoječa urbanistična struktura območja je oblikovana kot odziv na konfiguracijo terena, industrijsko tipologijo in funkcionalne zahteve programa. Posledično se prostorski elementi pojavljajo razpršeno, brez izrazitih orientacijskih poudarkov in hierarhije prostora.

Ideja - Z umestitvijo točk zadrževanja vzpostavljamo nove prostorske poudarke, ki obiskovalca usmerjajo skozi območje, odpirajo poglede in ustvarjajo jasnejšo prostorsko organizacijo. Te točke delujejo kot nosilci identitete prostora ter omogočajo bolj berljivo in doživljajsko bogatejšo izkušnjo območja.

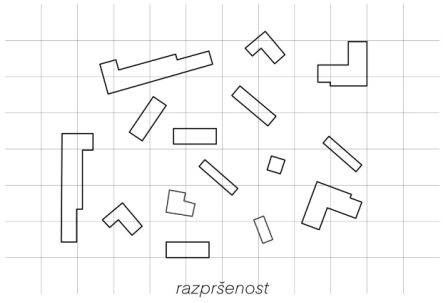

razpršenost

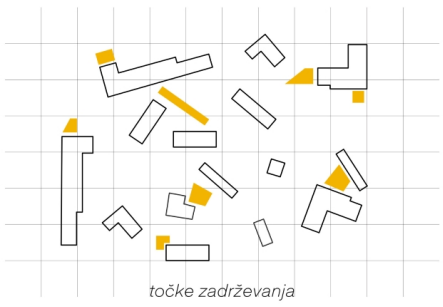

točke zadrževanja

Arhitekturna izhodišča

Izhodišče – Prenova strehe izhaja iz analize prostorskih in funkcionalnih značilnosti obstoječe konstrukcije. Pri oblikovanju se ohranjajo ključna načela sistema, kot so naravno prezračevanje in modularnost. Nova strešna konstrukcija deluje kot trajnostna nadgradnja obstoječega objekta v sodoben in prilagodljiv konstrukcijski sistem.

Ideja – Koncept nove strešne konstrukcije temelji na abstrakciji ribje kosti, ki predstavlja enega izmed prepoznavnih simbolov nekdanje tovarne. Motiv se prenese v konstrukcijsko zasnovo strehe, kjer osrednji vzdolžni element deluje kot hrbtenica, nanj pa se v ritmičnem zaporedju navezujejo sekundarni nosilci. Nova konstrukcija tako ne predstavlja zgolj tehnične rešitve, temveč tudi prostorsko interpretacijo industrijske dediščine, ki vzpostavlja povezavo med zgodovinsko identiteto kraja in sodobnim arhitekturnim izrazom.

značilnosti obstoječe konstrukcije

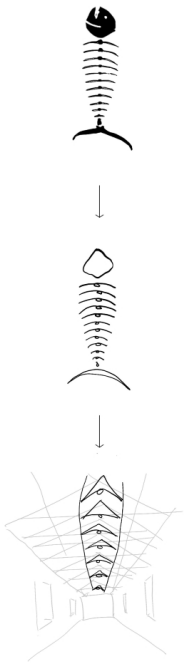

abstrakcija ribje kosti

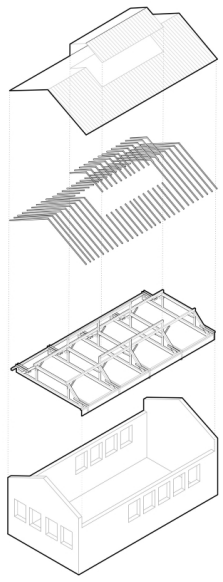

analiza obstoječe strešne konstrukcije

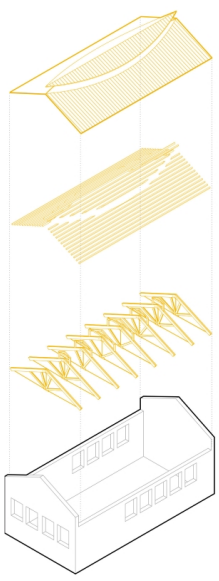

zasnova nove strešne konstrukcije

Jugovzhodna fasada

Situacija s tlorisom pritličja

